

Redegjørelse for aktsomhetsvurderinger etter åpenhetsloven 2022 – NLA Høgskolen

Rapporten inneholder:

- Organisering, driftsområde, retningslinjer og rutiner
- Faktiske negative konsekvenser og vesentlige risiko
- Planlagte tiltak, resultat eller forventet resultat

Innledning

Lov om virksomheters åpenhet og arbeid med grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold (Åpenhetsloven) trådte i kraft 01.07.2022. NLA Høgskolen har avgrenset sin kartlegging for 2022 til å gjelde fra juli til desember 2022, i tråd med lovens krav. NLA oppfyller lovens krav som større virksomhet etter de tre vilkårene i åpl §3a, og er derfor omfattet av åpenhetsloven. Lovens formål fremgår av § 1:

Loven skal fremme virksomheters respekt for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i forbindelse med produksjon av varer og levering av tjenester, og sikre allmennheten tilgang til informasjon om hvordan virksomheter håndterer negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold.

Dette ivaretas gjennom at virksomhetene utfører aktsomhetsvurderinger (§ 4), og redegjør for disse (§ 5). Enhver har ved skriftlig forespørsel rett på informasjon vedrørende virksomhetens håndtering (§ 6) med noen unntak, og informasjonen som gis skal være i tråd med lovens § 7.

Generell beskrivelse av virksomhetens organisering, driftsområde, retningslinjer og rutiner

NLA Høgskolen er en offentlig akkreditert privat høgskole organisert som et aksjeselskap med sju kristne organisasjoner/kirkesamfunn som eiere. Høgskolen har fire campuser fordelt mellom Bergen, Oslo og Kristiansand. Høgskolens driftsområde er som tilbyder av høyere utdanning, med vekt på undervisning, veiledning, forskning, formidling og faglig og kunstnerisk utviklingsarbeid. Det meste av undervisningen er campus-basert, en mindre andel er helt eller delvis nett-basert. NLAs interne organisasjonskart følger en modell med høgskolestyret på toppen, deretter rektor, hvor det fra rektornivå følger to linjer, en vitenskapelig og en administrativ linje. For mer informasjon knyttet til NLAs vedtekter og verdidokument, strategi, organisering, kvalitetsarbeid og øvrige retningslinjer, se [Vedtekter og planer ved NLA Høgskolen](#).

NLA har et sentralt dokument som angår arbeidet med grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. Dette dokumentet knyttes til NLAs grunnlag og formålsdokument. NLAs grunnlag og formål inkluderer et sterkt engasjement for å støtte svake, undertrykte og utstøtte grupper, samt et ønske om å fremme høy etisk bevissthet blant våre ansatte. Dette

engasjementet gjelder også for alle ansatte i NLA som er involvert i innkjøp eller oppfølging av leverandører.

NLAs hovedleverandører er norske og er primært knyttet til våre lokale campus eller anerkjente offentlig eide bedrifter og institusjoner. Mange av disse leverandørene har strenge retningslinjer for innkjøp og oppfølging av sine underleverandører, og det forventes at disse retningslinjene blir overholdt. NLA har også etablert langvarige relasjoner med flere av sine øvrige leverandører og har bygget opp tillit til at de oppfyller kravene i åpenhetsloven når det gjelder aktsomhet. Som et resultat av innføringen av åpenhetsloven har det blitt etablert nye rutiner, som beskrives mer detaljert under tiltak og resultater.

Spørsmål eller forespørsler knyttet til NLA og åpenhetsloven kan rettes til apenhetsloven@nla.no.

Beskrivelse av aktsomhetsvurdering ved NLA Høgskolen

I perioden mellom juli og desember 2022 hadde organisasjonen totalt 550 ulike leverandører som leverte eller produserte varer, tjenester og tilsvarende, til en verdi av 83 millioner kroner. I kartleggingsprosessen ble det gjennomført en aktsomhetsvurdering av alle leverandørene med en omsetning på over 100 000 kroner. Etter denne avgrensningen gjensto det 80 leverandører som oppfylte kriteriene. Alle disse leverandørene er registrert som norske selskaper, men noen av dem kan ha internasjonale morselskap. Den samlede verdien av varene, tjenestene levert av disse gjenværende 80 leverandørene var 63 millioner kroner.

I den videre prosessen har fire risikoparametre blitt vurdert under utvelgelsen: landrisiko, produksjonsrisiko, produktrisiko og egen risiko. Når det gjelder NLA Høgskolen, er landrisiko av begrenset relevans, ettersom en svært liten andel av leverandørene er utenlandske virksomheter. Kartleggingen tar utgangspunkt i den formelle fakturaadressen til leverandørene. Derfor utgjør ikke landrisiko en faktor som skiller de kartlagte leverandørene fra hverandre.

Produksjonsrisiko er et annet viktig parameter som har blitt vurdert. Arbeidsforholdene til produksjonsarbeiderne påvirkes av hvordan varen eller tjenesten produseres, inkludert faktorer som kjemiske prosesser, manuell håndtering og bruke av tunge maskiner. Det er verdt å merke seg at flertallet av NLA Høgskolens leverandører benytter automatiserte prosesser. Dette betyr

at de kjøpte tjenestene hovedsakelig omfatter lisensiering, leasing og digitale verktøy. En fordel med automatiserte tjenester er at de reduserer potensialet for negative konsekvenser knyttet til menneskerettigheter i arbeidsforhold. Ansatte er derfor ikke like eksponert for produksjonsrelaterte risikoer som tidligere.

Vurderingen av risikograden i manuell håndtering avhenger av i hvilken grad ansatte blir påvirket av negative effekter under utførelsen av prosessen. I tilfelle av NLA Høgskolen gjelder manuelle prosesser hovedsakelig produksjonen av IT-utstyr, mediautstyr, renhold og drift av kantiner. Ingen av disse prosessene er klassifisert som høyrisiko, men flere av dem er vurdert til å ha en moderat risikograd. Dette skyldes visse elementer i produksjonen som potensielt kan ha negative virkninger for arbeiderne. Det er nødvendig med ytterligere oppfølging for å sikre kvaliteten på risikovurderingen.

Neste parameter som vurderes er produktorisiko. Her går vi dypere inn i leverandørkjeden og fokuserer på komponentene som brukes i de produserte produktene. Basert på anskaffelser.no sin liste over høyrisikovarer har vi gjennomført en risikovurdering og klassifisert visse varer som NLA Høgskolen har anskaffet.

Produksjonen av IKT-produkter foregår hovedsakelig i fabrikker i Kina og andre asiatiske land. Det finnes omfattende dokumentasjon som indikerer at det er utfordringer knyttet til arbeidstakerrettigheter i disse fabrikkene, spesielt når det gjelder lav lønn, tvungen overtid, utnyttelse av studenter som arbeidskraft og undertrykkelse av fagforeningsledere. Derfor klassifiseres IKT-utstyr og elektronikk som høy risiko når det gjelder potensielle brudd på menneskerettighetene.

Kontorrekvisita utgjør en mangfoldig kategori av produkter, inkludert ulike typer pinner og tusjer, metallpartikler som stiftmaskiner og hullmaskiner, papirprodukter og engangsartikler. Når det gjelder risiko knyttet til produksjonen, omfatter den både montering, komponenter og utvinning av råvarer. Også denne typen produksjon er hovedsakelig lokalisert i Kina og andre asiatiske land. På samme måte som IKT-utstyr, faller kontorrekvisita også inn i kategorien med høy risiko når det gjelder potensielle brudd på menneskerettigheter.

I motsetning til IKT-produkter og kontorrekvisita, er møbelindustrien hovedsakelig lokalisert i

skandinaviske land. Dette reduserer risikoen for menneskerettighetsbrudd i en viss grad. Imidlertid er det fortsatt en viss risiko knyttet til produksjonen av komponenter som brukes i møbelproduksjonen. Komponenter som plast, metall, elektronikk og tekstiler brukes i produksjonen av kontormøbler og interiør. Produksjonen av disse komponentene er klassifisert som moderat til høy risiko på grunn av potensielle utfordringer som tvangsarbeid, barnarbeid, lav lønn osv.

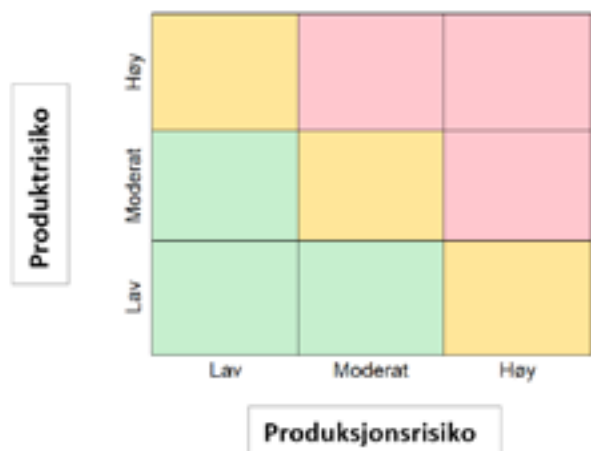
Egen risiko refererer til NLA Høgskolens kunnskap om risikoer innenfor sin egen virksomhet og/eller hos andre leverandører. Dette er en viktig faktor som påvirker den gjennomførte aktsomhetsvurderingen. Selv om tilgjengelig informasjon og verktøy benyttes i risikovurderingen, spiller også egen kunnskap og forståelse en sentral rolle i vurderingsprosessen. Siden NLA Høgskolen befinner seg i begynnelsen av en langvarig prosess i henhold til kravene i åpenhetsloven, kan mangel på kunnskap og erfaring begrense omfanget av risikovurderingen. Over tid vil opparbeidet erfaring være en betydelig faktor for å oppnå grundigere aktsomhetsvurderinger og etablere gode oppfølgingsrutiner.

Flertallet av leverandørene til NLA Høgskolen vurderes å ha lav risiko når det gjelder brudd på menneskerettighetene. Det er likevel viktig å være oppmerksom på leverandører med moderat og høy risiko. Hittil har det blitt gjennomført en kartlegging av høgskolens leverandører, samt en aktsomhetsvurdering basert på tilgjengelig informasjon og vurderingsverktøy. I neste del av rapporten vil det bli presentert planlagte tiltak og forventende resultater for videre arbeid i samsvar med åpenhetsloven.

Tiltak og resultat

I det pågående arbeidet har NLA Høgskolen som mål å etablere robuste oppfølgingsrutiner for leverandører som potensielt kan være forbundet med risiko for brudd på menneskerettighetene. Dette involverer en grundigere undersøkelse av leverandørens praksis og deres egne leverandører. Det første tiltaket vi har implementert er en årlig leverandørkartlegging, lignende den som ble gjennomført for 2022.

En oppsummeringsmatrise brukes til å plassere leverandørene basert på deres produksjonsrisiko og produktrisiko, som illustrert i figuren nedenfor.

Vi har også implementert en rutine der vi sender ut et spørreskjema til alle leverandører som havner i rød sone basert på den generelle kartleggingen ovenfor. Så vil evaluering av svarene fra dem avgjøre eventuelle videre tiltak mot den enkelte leverandør.

Videre har vi som mål å implementere tiltak som tar sikte på å redusere eller eliminere denne risikoen. Dette kan omfatte tiltak knyttet

til kontraktsvilkår med våre leverandører og formidling av våre egne retningslinjer for ansvarlighet under kontraktsforhandlinger. Vi vurderer nå spesifikt å inkludere Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ) sine kontraktsvilkår for ivaretagelse av grunnleggende menneskerettigheter i leverandørkjeden i forbindelse med større kontrakter og rammeavtaler. Du kan finne mer informasjon om disse vilkårene på [følgende lenke](#). Dette vil bidra til å tydeliggjøre våre forventninger og krav til våre leverandører når det gjelder beskyttelse av menneskerettigheter i deres egen leverandørkjede.

Arbeidet med implementering av etterlevelse av åpenhetslovens krav i NLA har skapt økt bevissthet om betydningen av menneske-rettighetene i vår egen virksomhet og blant våre leverandører. Denne økte bevisstheten motiverer oss til å tydeliggjøre disse verdiene i vårt videre arbeid og i fremtidige valg av potensielle leverandører. Det er et ønsket resultat som NLA Høgskolen aktivt arbeider mot å oppnå. Vi forplikter oss til å fortsette arbeidet med å styrke overholdelsen av menneskerettighetene og å sikre at våre forretningspraksiser er i tråd med våre verdier og etiske standarder. Gjennom disse tiltakene ønsker vi å bidra til en ansvarlig og bærekraftig leverandørkjede.

Magne Supphellen
Styrets leder

Vegard Frigstad Soltveit
Nestleder

Anne Karin Kristensen
Styremedlem

Siv Merete Kjenes Arnesen
Styremedlem

Foto: Stavanger Aftenblad

Anne Kristin Vik Bruns
Styremedlem

Foto: KRF

Hans Fredrik Grøvan
Styremedlem

Kristin Belt Skutlaberg
Ansattrepresentant

Truls Liland
Ansattrepresentant

Ole Fredrik Norbye
Ansattrepresentant

Madhu Bilas Neupane
Studentrepresentant

Sigbjørn Reidar Sødal
Daglig leder

signert digitalt